

har været begrundet i, at man har fundet at en enkelt eller et Par enkelte af Eksamenkommissionens Medlemmer har eksamineret paa en ubelig Maade, og idet man er bleven misfornøjet dermed, har man vendt sig mod hele denne Institution. Jeg skal ikke blande mig i det Spørgsmaal, hvorvidt denne Stemning er berettiget over for de enkelte Medlemmer af Eksamenkommissionen, men det er aldeles uberettiget at lade denne Stemning gaa ud over Eksamenkommissionen som Institution. Desuden er der et andet Hensyn, som har bidraget til denne Stemning, og det er dette, at det er meget nemmere for Eleverne at gaa op hos deres egne Lærere, end at gaa op hos en Eksamenkommission, hvis Maade at eksaminere paa de Sted ikke kende i Forvejen, hvis hele Maade at tage Tingene paa er dem fremmed. Det er ganske vist, at det er noget vanskeliggere for Eleverne at gaa op for en fremmed Eksamenkommission, end hos deres egne Lærere, og hvis vi skulde bedømme dette Forhold efter dette Bøhagelighedshensyn, saa maatte vi ubetinget holde paa, at Eleverne skulde gaa op hos deres egne Lærere. Men jeg maa tilstaa, jeg forstaaer ikke dette, at en Mand, der skal tage en Embedseksamen og derefter gaa ud i selvstændig Virksomhed ikke skulde kunne tage Eksamen for en Kommission, hvis Maade at eksaminere paa han ikke i Forvejen kender. Kan han ikke det, saa er han efter min Mening ikke stillet til at gaa ud og optage en selvstændig Gerning. Man faar virkelig ikke til daglig Dags Spørgsmaalene stillede akkurat paa samme Maade, som de ere blevene stillede under ens Skoletid. Det staaer saaledes for mig, at det at gaa over fra en Eksamenkommission til en Censurkommission ikke vil gøre mindste Gavn, men derimod vil komme til at staae de private Seminarier. Hvad det angaar, at det skulde gøre Gavn for Seminarieundervisningen, er den eneste Grund, jeg har hørt, den, at denne Undervisning vil kunne anlægges friere, naar Lærerne selv skulde eksaminere, end naar de skulde forberede Disciplene til en Eksamenkommissionens Prøvelse, idet Eksamenhensynet i sidste Tilfælde vil spille en altfor stor Rolle ved Undervisningen. Efter min Opfattelse vil netop det omvendte blive Tilfældet. Eksamenhensynet vil komme til at spille en meget større Rolle, naar man gaar ind paa det her foreslaaede, og jeg skal sige hvorfor. Nu vil jeg gerne tro, at Seminarierne i det sidste Halvaar eller saa, naar de staae lige over for Eksamen, ville være fristede til særlig at indøve de Spørgsmaal,

som man kan tro ville komme for ved Eksamen, ja, maaske endog saa de Svær, som man antager, at Eksamenkommissionens Medlemmer gerne ville have. Men i den øvrige Undervisningstid vil man, som Forholdene ere nu, kunne staa ganske frit. Naar vi gaa til, hvad der nu er foreslaaet, at det 3-aarige Kursus absolut skal være Regel, kunne Seminarierne i de første 2½ Aar eller saa, tage det ganske, som de ville, selv om de, naar der repeteres, og den sidste Afpubsning skal ske, ville tage Hensyn til saadanne Momenter som dem, jeg her har omtalt. Men naar man lægger Eksaminationen over til Seminariernes egne Lærere, saa kan jeg ikke tro andet, end at det vil gaa saaledes, at de fra først til sidst i hele Undervisningstiden ville have det Hensyn for Øje, paa hvilken Maade de kunne faa den bedste Eksamen ud deraf. Det vil blive en Indøvelse af Lærernes Maade at eksaminere paa. Jeg ved nok, man siger, det betyder ikke noget, thi det er ikke Lærerne, men Censurkommissionen, der skal stille Spørgsmaalene ved Eksamen, og Lærerne skulde kun eksaminere. Men man maa være meget lidt inde i den Slags Forhold, hvis man tror, det er Spørgsmaalene, der kommer an paa ved en saadan Eksamen. Nej, det er selvfølgelig hele den Maade, hvorpaa der eksamineres, der har mest Betydning. Det blev under Forhandlingerne i Udvalget oplyst, at et af Eksamenkommissionens nuværende Medlemmer, det Medlem, som der maaske er blevet anket mest over, har tilbudt i Forvejen at sende eller maaske virkelig har sendt Seminarierne de Spørgsmaal, han vilde eksaminere i, for at de kunde vide Bøhede derom og forberede sig derpaa, og desuagtet ere Eksaminanderne faldne ret rask ved Eksamen. Det betyder ikke det allermindste, at man forud ved, hvilke Spørgsmaal der skal eksamineres i ved Eksamen, thi man maa selvfølgelig alligevel sørge for, at Eleverne faa alle de Hovedspørgsmaal belyste, som overhovedet kunne komme frem ved Eksamen. Nej, hvad det kommer an paa, er netop den Maade hvorpaa der eksamineres, og Fristelsen for Seminarielærerne til at dressere til Eksamen paa en bestemt Maade bliver mange Gange større, naar de selv til sidst skulde eksaminere, naar de selv ere Herter over Maaden, hvorpaa der skal eksamineres. Det var derfor ogsaa en Erfaring fra de gamle Seminarier, naar man undtager de enkelte, hvor der var en særdeles udmærket Forstander, at de hele Undervisningstiden igennem dresserede til Eksamen. Det kan ikke hjælpe, at man nævner Mænd som